

Foto: John Davids

Bestuursprogramma 2022 – 2026

gemeente Rhenen

Beste lezer,

Voor u ligt het bestuursprogramma voor de gemeente Rhenen voor de jaren 2022 – 2026.

Wat is een bestuursprogramma?

De coalitiepartijen van de gemeente Rhenen hebben samen doelen opgeschreven in het Coalitieakkoord 'Samen bouwen aan een duurzame toekomst'. Het college van burgemeester en wethouders heeft opgeschreven welke acties zij gaat doen om deze doelen waar te maken. Zo maakt het college concreet hoe we samen bouwen aan een duurzame toekomst voor alle inwoners van Achterberg, Elst en Rhenen.

Hoe leest u dit bestuursprogramma?

Alle plannen zijn onderverdeeld over 10 hoofdthema's. Het bestuursprogramma beschrijft welke nieuwe opdrachten en activiteiten de gemeente de komende jaren extra gaat doen. U leest eerst wat er in het coalitieakkoord staat. Daaronder leest u in de 1e kolom de concrete acties. U leest in de 2e kolom steeds hoeveel geld het college wil inzetten om deze acties te kunnen uitvoeren. Soms leest u 'P.M.'. Dit betekent dat we nu nog niet goed weten hoeveel geld dit kost, dit gaan we later aanvullen. In de 3e kolom leest u steeds in welke jaren we de acties gaan uitvoeren. Ook leest u in de groene blokken welke werkzaamheden de gemeente als basis al uitvoert. In de oranje blokken leest u de indicatoren zoals we die hanteren in de documenten in de P&C-cyclus.

Hoe heeft het college dit bestuursprogramma gemaakt?

Het college heeft vooral deze 3 bronnen gebruikt om dit bestuursprogramma te maken:

1. Het coalitieakkoord 'samen bouwen aan een duurzame toekomst' dat is geschreven door de coalitiepartijen
2. De meedenkavond op 31 augustus met inwoners en organisaties
3. De expertise van ambtenaren

Hoe gaat het college dit bestuursprogramma uitvoeren?

We gaan natuurlijk als eerst aan de slag met de actiepunten die voor 2023 op de planning staan. Bij een planning is het altijd spannend of het lukt om het te volbrengen. Een voorbeeld: voor een aantal plannen leest u dat we geld willen uitgeven om tijdelijk iemand in te huren. Door een krappe arbeidsmarkt kan het zijn dat dit niet lukt en hierdoor plannen vertraging oplopen. Daarom zorgen we jaarlijks voor update: hoe gaat het met de plannen? Lukt het? Of moeten we de planning of activiteiten aanpassen?

Samen aan de slag!

De uitvoering van deze plannen doen we nooit alleen en kunnen we niet alleen. We blijven in contact met de Raad, inwoners, maatschappelijke organisaties, kerken, vrijwilligers en regionale samenwerkingen. Zodat we samen bouwen aan een duurzame toekomst.

Hartelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders gemeente Rhenen:

Burgemeester Hans van der Pas
Wethouder Gert van Laar
Wethouder Dick Poortinga
Wethouder Hans Boerkamp
Wethouder Bert Fintelman

Onze ambities zijn ingedeeld in deze 10 thema's:

1. Samen doen, bestuursstijl en organisatie.....	4
2. Toekomstbestendig en betaalbaar wonen	6
3. Duurzaam en groen leven	10
5. Sterke en vitale samenleving	19
6. Gezonde en verbonden samenleving	23
7. Cultuur en Recreatie	26
8. Ruimte voor ondernemerschap	29
9. Veilige gemeente.....	33
10. Financiën	36

1. Samen doen, bestuursstijl en organisatie

Net als elke gemeente in Nederland staat ook Rhenen voor uitdagingen zoals klimaatverandering, krapte op de woning- en arbeidsmarkt en bereikbaarheid. Om onze doelen te bereiken werken we samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, en in diverse netwerken in de regio, de provincie en het land.

We gaan in Rhenen uit van wat al goed is, wie zich al inzet en welke acties het waard zijn om op door te bouwen. We kijken wie er mee wil doen om het nog beter te maken. We hebben dus een positieve grondhouding en zijn waardierend en vernieuwend.

Doelen: wat willen we bereiken?

1. De afstand tussen overheid en samenleving verkleinen.
2. We zijn helder over onze kaders, doelen en prioriteiten en we voegen waarde toe.
3. We werken samen met lokale en regionale partners om onze ambities waar te maken.

Indicatoren bij dit thema:

- Formatie per 1000 inwoners
- Personele bezetting
- Percentage ziekteverzuim
- Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten)
- Overheadkosten: Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Reguliere/bestaande/wettelijke activiteiten binnen dit thema:

- Participatiestatuu
- (Digitale) dienstverlening en burgerzaken
- Interne ICT-ontvlechting met Veenendaal
- Organisatievisie Slim Samenspel: efficiënt en integraal werken als ambtenaren
- Archivering, informatiebeheer en ICT
- Adviesraad Sociaal Domein, Rhenen spreekt, Jongerenraad

Uit het coalitieakkoord:

- 1.1 "We maken zo goed mogelijk gebruik van de kennis en capaciteit van de samenleving."
- 1.2 "Bij het maken en uitvoeren van ons beleid hebben we aandacht voor alle doelgroepen."
- 1.3 "We zijn helder en voorspelbaar over onze processen en over de gelegenheid voor participatie."
- 1.4 "Participatie is voor ons geen bijzaak. Binnen de formatie is er ruimte gevonden voor een halve participatieadviseur waarmee we een verbeteringslag gaan maken."
- 3.17 "We starten met een adviesraad duurzaamheid. De leden zijn een brede afspiegeling van de Rhenense samenleving. Zo kunnen mensen met verschillende meningen meedenken en gebruiken we alle kennis die er al is."

Acties in programma:	Extra middelen nodig?	Planning
We evalueren het participatiestatuu.	€10.000	2023
We brengen participatietrajecten nog beter in beeld. Hierbij kijken we naar de doelstellingen en de werkwijze van de trajecten. Het moet voor inwoners duidelijk zijn op welke manieren en waarover ze mee kunnen praten en wat we met de input (kunnen) doen.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

1.5 <i>"We vervullen een actieve rol in verschillende netwerken."</i>		
We nemen deel aan netwerken in onze samenleving, regio, provincie en daarbuiten. We wegen bewust af aan welke netwerken we wel en niet deelnemen.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

1.6 <i>"We stellen aan het begin van de raadsperiode de toekomstvisie op Rhenen 2035 vast."</i>		
We stellen de Visie op Rhenen 2035 vast. De Visie op Rhenen is de basis voor het beleid van de gemeente voor de komende jaren, bijvoorbeeld andere visietrajecten en omgevingsplannen.	De inzet van medewerkers en budgetten vallen onder de afzonderlijke trajecten.	2023

1.7 <i>"We maken een Visie op de gemeentelijke dienstverlening en voeren deze uit."</i>		
1.8 <i>"We onderzoeken steeds waar we regels kunnen verminderen, de regels die overblijven zijn helder, begrijpelijk en voegen waarde toe."</i>		
We stellen een visie op de gemeentelijke dienstverlening op. Hierbij stellen we een uitvoeringsplan vast en voeren we uit.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2023 e.v.
We hebben bij het opstellen en actualiseren van beleid expliciet aandacht voor deregulering en het doenvermogen van onze inwoners.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

2. Toekomstbestendig en betaalbaar wonen

We gaan voortvarend werken aan de ambities uit onze woonvisie die voor ons richtinggevend is. Dit is geen makkelijke opdracht: er is een groot woningtekort in Rhenen, er is maar weinig ruimte om deze woningen te bouwen. Daarbij komen de stikstofproblematiek, groeiende krapte op de arbeidsmarkt en sterk stijgende bouwkosten. We onderzoeken mogelijkheden van woningbouw in de bestaande kernen. We doen mee met zorgvuldig onderzoek naar grootschalige woningbouwontwikkeling in regionaal Foodvalley-verband, zonder de regie te verliezen. We zijn een open en verwelkomende samenleving. We willen ruimhartig zijn naar onze eigen inwoners en naar vluchtelingen. We erkennen dat dit soms extra druk op kan leveren op de woningmarkt.

In Thema 10 (Financiën, 10.2) is te lezen dat we de financiële middelen voor de opgaven in het thema Toekomstig en betaalbaar wonen willen bewaren voor deze doelen. Als middelen niet gebruikt kunnen worden in een bepaald jaar, bewaren we ze voor een volgend jaar.

Doelen: wat willen we bereiken?

1. Iedere inwoner van de gemeente Rhenen woont in een geschikte, duurzame en betaalbare woning. Dit doel meten we deels met de BVV-indicator 'Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)'
2. Woningen staan in een groene, gezonde leefomgeving.

Indicatoren bij dit thema:

- Het aantal nieuwe woningen per 1.000 woningen
- Demografische druk: Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.

Reguliere/bestaande/wettelijke activiteiten binnen dit thema:

- Behandelen van Principeverzoeken, omgevingsvergunningen, bestemmingswijzigingen, bouwgrondexploitaties en faciliterende grondexploitaties.
- Projectleiding voor woningbouwprojecten zoals Dorpshuis Elst, Achterberg West Fase 2, Achterberg Zuid, Gezondheidscentrum Nieuwe Veenendaalseweg, mogelijk ook woningbouw op Koerheuvel, Springplank en andere locaties.
- Monitoren van de Wet kwaliteitsborging
- Implementeren en werken volgens de Omgevingswet
- Volkshuisvesting, prestatieafspraken met Rhenam
- Regionale samenwerkingen over volkshuisvesting, zoals het Provinciale Programma Wonen en Werken (2021).
- Bestaand Grondbeleid uitvoeren met geüpdatete duurzaamheidscriteria en erfpacht
- Woonvisie 'Kiezen voor Rhenen' (2018)
- Huisvestingsverordening (geactualiseerd in 2021)
- Voldoen aan taakstellingen opvang vluchtelingen
- Opvang Oekraïense vluchtelingen

Uit het coalitieakkoord:

2.1 "We houden onze woonvisie actueel en houden ontwikkelingen op de woningmarkt met veel aandacht in de gaten. We anticiperen daarbij zoveel mogelijk op het nieuwe Rijksbeleid zoals beschreven in de Nationale Woon- en Bouwagenda."

2.3 "We doen onderzoek naar inbreidingsmogelijkheden in onze kernen. We kijken samen met Rhenam wonen naar herstructurering. Bij inbreiding zorgen we voor vergroening bijvoorbeeld door gevelbeplanting, groene daken, halfopen verharding en bomen met groene boomspiegels."

2.7 "We gaan beleid maken om beter gebruik te maken van de bestaande woningen. We kijken dan vooral naar win-win situaties in relatie tot het sociaal domein."

Voorbeelden hiervan zijn het splitsen van woningen, inwoning van meerdere huishoudens (bv kangoeroewoningen)."
 2.8 "We onderzoek mogelijkheden van erfdelen en andere vernieuwende woonvormen en ontwikkelingen."
 2.10 "We gaan verder in gesprek met zorgpartijen om een oplossing te zoeken voor de grote vraag naar wonen en zorg (vooral voor ouderen)."
 2.11 "We zoeken actief naar mogelijkheden voor woonvormen voor ouderen, bijvoorbeeld hofjeswoningen, mantelzorgwoningen en een kleinschalige locatie voor 24-uurszorg."

Acties in programma:	Extra middelen nodig?	Planning
We stellen een nieuwe Woonvisie vast. Hierin komt ook een visie op Wonen en Zorg (bijvoorbeeld over hofjes, mantelzorgwoningen, 24-uurszorg et cetera).	€ 35.000 voor opstellen Woonvisie.	2024
We zoeken actief naar woonvormen voor ouderen en kwetsbaren. Dit doen we in samenwerking met zorgpartijen, hiervoor is specialisme nodig.	€ 200.000 incidenteel voor 4 jaar, dit is voor een specialist Zorg en Wonen.	2023 – 2026
We maken (Pre)mantelzorgbeleid af: dit beleid geeft een nieuw juridisch kader voor de mogelijkheden van premantelzorgwoningen voor inwoners van Rhenen.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2023
We maken beleid voor woningsplitsing binnen bestaand stedelijk gebied. Voor buiten de kernen onderzoeken we de mogelijkheden van erfdelen.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2024
We verkennen beleid voor spoedzoekers: bijvoorbeeld tijdelijke vergunningen voor wonen in leegstaande gebouwen of flexwoningen.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2023 - 2024

2.2 "We werken, binnen de regio Foodvalley, samen met alle betrokken partijen om versneld voldoende betaalbare woningen te kunnen bouwen."

We werken samen in de regio op basis van de intentieverklaring betaalbaar wonen en het nog te ondertekenen bestuursconvenant. We zorgen dat we aan de juiste tafels zitten, met de juiste partners samenwerken en gebruik maken van regionale kennis.	P.M.	2022 - 2025
We onderzoeken in regio Foodvalley-verband naar (woningbouw)ontwikkeling in de Nieuwe Meent. Hierbij zorgen we dat we de regie behouden.	Extra inzet voor grondbeleid ook hiervoor inzetten. (Zie de 200.000 hieronder)	Gebieds-uitwerking in 2023

2.5 "We gaan meer regie voeren op de woningbouw in Rhenen. We willen dat er sneller een ontwikkelkader voor onze eigen gronden is."

2.6 "Waar het kan willen we een actiever grondbeleid voeren, waarbij we de financiële risico's zo laag mogelijk houden. We willen mogelijkheden van erfpacht en/of koopgarantconstructies voor goedkope woningbouw onderzoeken."

Verdere uitwerking van de Visie op Rhenen: Plan voor de kernrandzones uitwerken: waar is natuur het best passend en waar bouw?	€50.000 voor uitwerken visie	2023

We brengen onze doelen voor een actiever grondbeleid in kaart met een grondmarktanalyse en realiseren de doelen aan de hand van het externe advies.	Incidenteel €200.000 voor inzet (voor 4 jaar) en onderzoeken. Daarnaast een P.M. voor mogelijke aankoop gronden.	2023 - 2026
We gaan verder met het inventariseren van grond in eigen bezit: welke ontwikkelkaders geven we mee aan gronden in ons eigendom?	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2023

2.9 *"We hebben aandacht voor verschillende (kwetsbare) doelgroepen. We onderzoeken of we kunnen zorgen voor meer betaalbare woningen. Daarnaast onderzoeken we of we snel meer (flex)woningen (op tijdelijke plekken) kunnen bouwen. Deze woningen kunnen een oplossing bieden voor de opvang van vluchtelingen, voor jongeren en andere inwoners die met spoed een betaalbare woning zoeken."*

We doen op een verkenning van locaties voor aantal groepjes flexwoningen. Bij een mogelijk geschikte locatie werken we een businesscase uit met een analyse van de kosten en financiële risico's. Als er geschikte locaties zijn gevonden, proberen we de woningen zo snel mogelijk te plaatsen. Dit is onder voorbehoud van beschikbare subsidies van het Rijk en medewerking van de Provincie, bijvoorbeeld door het leveren van een projectleider.	P.M. met risico's. Zodra duidelijkheid is over mogelijke locaties, komt ook duidelijkheid over middelen voor woningen, ambtelijke capaciteit et cetera. Mogelijk stelt het Rijk €12.000 subsidie per gebouwde flexwoning beschikbaar.	2022 - 2023

2.12 *"We maken gebruik van de wettelijke mogelijkheden om bij het toewijzen van woningen voorrang te geven aan eigen inwoners. Dat doen we vooral voor starters en om de doorstroming te bevorderen."*

We maken een nieuwe Huisvestingsverordening om onze inwoners voorrang te kunnen geven. We kijken hierbij ook of we voorrang kunnen geven aan inwoners met vitale beroepen, zoals leerkrachten en zorgpersoneel.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2023

2.13 *"We onderzoeken of we gebruik kunnen maken van financiële middelen en hulp van het Rijk, de provincie en de regio Foodvalley om onze ambtelijke capaciteit uit te breiden. Dat doen we om de grote opgaven en het aangescherpte Rijksbeleid uit te kunnen voeren."*

We huren een bureau in om al ons bestaande beleid te screenen op potentiële subsidiemogelijkheden.	Op basis van 'no cure, no pay', het bureau moet zichzelf terugverdienen.	2023

Alle ruimtelijke opgaven uit het coalitieakkoord leveren druk op bij verschillende teams zoals bij Team Ruimtelijke Ontwikkeling en bij team Verkeer. Tegelijkertijd moet de Omgevingswet geïmplementeerd worden. Daarom:

We huren (naast wat al begroot is) tijdelijk extra personeel in om de Omgevingswet te kunnen implementeren. Hierdoor krijgt het Team Ruimtelijk Ontwikkeling iets meer ruimte voor de vele ruimtelijke opgaven.	€200.000 voor 4 jaar (elk jaar €50.000).	2022 - 2025

3. Duurzaam en groen leven

We hebben de ambitie om energieneutraal te zijn in 2040 en klimaatneutraal zijn in 2050. Ook gebruiken we zo min mogelijk aardgas om richting het landelijke doel aardgasvrij in 2050 te gaan. In Rhenen doen we dit door zoveel mogelijk energie te besparen. We zorgen dat iedereen mee kan doen, ook de inwoners die niet de middelen hebben om zelf hun woning te verduurzamen. Hiervoor zetten we in op verschillende, innovatieve instrumenten, mogelijkheden en projecten. Ook lokale participatie (meepraten en meeprofitieren) is een voorwaarde, zodat zoveel mogelijk Rhenense inwoners mee kunnen doen.

In Thema 10 (Financiën, 10.2) is te lezen dat we de financiële middelen voor de opgaven in het thema Duurzaam en groen leven willen bewaren voor deze doelen. Als middelen dus niet gebruikt kunnen worden in een bepaald jaar, kunnen ze overgeheveld worden voor een volgend jaar.

Doelen: wat willen we bereiken?

1. We hebben de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn.
2. We willen klimaatneutraal zijn in 2050.
3. We gebruiken zo min mogelijk aardgas om richting het landelijke doel aardgasvrij in 2050 te gaan.
4. We gaan voor de uitvoering van het huidige bod in Regionale Energie Strategie, de RES 1.0
5. We werken samen aan een steeds duurzamer Rhenen met speciale aandacht voor kwetsbare inwoners en energiearmoede.
6. We implementeren de onderdelen van de duurzaamheidsboom (energieneutraal, circulariteit en klimaatbestendig) als overkoepelende thema's in alle teams.

Indicatoren bij dit thema:

- Percentage hernieuwbare elektriciteit: het percentage hernieuwbare elektriciteit ten opzichte van het totale elektriciteitsverbruik.
- Streefwaarden over duurzaamheid staan vermeld in de Regionale EnergieStrategie 1.0.
- Streefwaarden over afval staan vermeld in het afval- en grondstoffenbeleid.

Reguliere/bestaande/wettelijke activiteiten binnen dit thema:

- Natuur- en milieueducatie via basisscholen
- Warmtetransitie (2022 – 2030)
Achterberg en Remmerden zijn hierin de startwijken.
- Contourennotitie Regionaal Perspectief Landelijk Gebied (RPLG)
- Strategische Agenda 2020 – 2025 (= basis voor RPLG)
- Regionale Ruimtelijke verkenning 2021 (= uitgangspunten voor RPLG)
- RES 1.0 uitvoeren en doorkijken naar RES 2.0
- Routekaart Energie (wordt in 2023 geactualiseerd)
- Beleidsplan Ruimtelijke Adaptatie (2022 – 2027, actualiseren in 2025)
- Water rioolplan (WRP) (2023 – 2027, actualiseren in 2026)
- Beleidsplan Ruimtelijke Adaptatie (RAP)
- Onderhoud Riolerings en openbaar groen, de afvalinzameling, speelvoorzieningen
- Faciliteren van o.a. bedrijven, inwoners, maatschappelijke instellingen op het gebied van duurzaamheid
- Uitvoeren van projecten om energiearmoede te verminderen

Uit het coalitieakkoord:

3.1 "We zoeken naar de meest effectieve en haalbare oplossingen om de verduurzamingsopgave te realiseren."

3.4 "We gaan in gesprek met netbeheerders op zoek naar oplossingen voor de netcongestie. We zoeken naar realistische en innovatieve oplossingen als opslag in accu's en nieuw in ontwikkeling zijnde technieken."

3.19 "We stellen financiële middelen beschikbaar om deze ambities waar te maken." (Dit betreft een toezegging van de coalitiepartijen/de raad.)

Acties in programma:	Extra middelen nodig?	Planning
We maken capaciteit beschikbaar om alle duurzaamheidsambities uit te voeren.	€60.000 structureel	vanaf 2023
We houden gesprekken over netcongestie met netbeheerders, bedenken samen slimme oplossingen om hiermee om te gaan. Het bewustzijn van netcongestie is vast onderdeel van het reguliere werk.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

3.2 "Om mee te gaan met de nieuwe ontwikkelingen actualiseren we onze routekaart en we maken een nieuwe zonneladder."

We evalueren en actualiseren de gemeentelijke routekaart energieneutraal.	€25.000	2023
We stellen een nieuwe zonneladder op en actualiseren het beleidskader Zon op Land en we nemen hier onder andere wind in mee.	€10.000 inhuur bureau	2022 – 2023

3.3 "We zetten actiever in op energiebesparing. Dit doen we samen met ons energieloket en energiecoaches. We blijven inwoners ontzorgen bij het verduurzamen van hun woningen."

3.5 "We sluiten aan bij het Rijksbeleid en beschrijven een ambitieniveau om stevige stappen te zetten voor het verbeteren van het labelniveau voor woningen en bedrijven."

3.6 "Zowel bij nieuwbouw als bij bestaande bouw hebben we de ambitie om zon op dak te verhogen. We houden de voortgang bij."

3.7 "Onze lening Duurzaam Wonen brengen we actief onder de aandacht van onze inwoners."

3.8 "We helpen mensen met een kleine beurs met het besparen van energie. Dit met inzet van duurzame klussers, die met makkelijke energiebesparende maatregelen helpen."

2.4 "We zorgen ervoor dat alle woningen in Rhenen toekomstbestendig worden gebouwd. Daarom onderzoeken we de mogelijkheid om ons aan te sluiten bij het Convenant Duurzaam Bouwen."

We optimaliseren onze energiecoaches en het energieloket om inwoners te informeren over en ondersteunen op het gebied van energiebesparing en verduurzamen van hun woningen.	P.M. als blijkt dat dat nodig is.	Continu
We zijn bezig met diverse regelingen om energiebesparing te stimuleren. Voorbeeld een isolatieregeling (regeling provincie Utrecht, hiervoor moet wel een SMP (Soorten Management Plan) worden opgesteld.	Dit is onderdeel van het pakket voor de extra formatie duurzaamheid, zie 3.1.	Continu
We stellen een nieuwe Woonvisie vast. Hierin komen ook duurzaamheidsambities.	Zie thema 2, €35.000 voor nieuwe Woonvisie.	2024

We hebben ons aangesloten bij het Convenant Duurzaam Bouwen en gaan voor Goud.	Zie thema 2, €35.000 voor nieuwe Woonvisie.	2023 e.v.
We organiseren een monitoringsysteem voor zon op dak.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2022 – 2023
We zorgen dat informatie over de lening Duurzaam Wonen vindbaar is op onze website, dat de lening onderdeel is van het aanbod van het energieloket.	Dit is onderdeel van het pakket voor de extra formatie duurzaamheid, zie 3.1.	Continu
We blijven duurzame klussers inzetten om mensen met een kleine beurs te helpen met het besparen van energie.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

3.9 *"We willen zo min mogelijk aardgas gebruiken. Hiervoor zoeken we naar haalbare oplossingen. Eerst besparen en isoleren, waar het kan een (hybride)warmtepomp en zelf duurzame energie opwekken. Ook kijken we naar innovatieve oplossingen als warmte uit de Rijn en rioolwater. Belangrijk is dat het betaalbaar blijft voor onze inwoners."*

3.10 *"We willen kleine windmolens mogelijk maken. Bijvoorbeeld op een boeren erf, waarmee de bedrijfsvoering energieneutraal kan worden. We zijn terughoudend met grote windmolens."*

We voldoen aan de doelen in de Regionale Energie Strategie (RES 1.0) in onze gemeente in 2030 en werken aan de RES 2.0.	Afhankelijk van de intensiviteit, het tempo en netcongestie. Dit is onderdeel van het pakket voor de extra formatie duurzaamheid, zie 3.1.	Continu
We zoeken samen met onze inwoners en ondernemers naar goede, betaalbare en innovatieve oplossingen. We doen dit eerst in de startwijken Achterberg en Remmerden.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2023 – 2024
We verkennen de pilot toekomstbestendig bedrijventerrein Remmerden.	In samenwerking met provincie binnen formatie en budget.	Continu

3.11 *"Als gemeente nemen we onze voorbeeldrol en verduurzamen we onze eigen gebouwen. We laten scans uitvoeren om te zien hoe we energieneutraal kunnen worden."*

3.12 *"We zoeken uit hoever we al zijn in het halen van onze doelen. We zorgen voor een nulmeting zodat we weten waar we staan en hoe we verder kunnen gaan."*

We voeren een nulmeting en scans uit voor de energielabels van onze gebouwen.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2022 – 2023
We stellen een plan op om te zien welke verbeteringen we kunnen uitvoeren.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2022 – 2023
We voeren het plan uit. We doen op korte termijn investeringen om onze gemeentelijke gebouwen te verduurzamen.	€300.000 investeren voor het versnellen van verduurzaming gemeentelijke gebouwen.	2022 - 2023

Het terugverdieneffect van de investeringen wordt later in beeld gebracht. De financiële gevolgen worden verwerkt in de voorjaarsrapportage. Andere kansen voor verduurzaming zoals openbare verlichting en rioolgemalen worden op een later tijdstip in beeld gebracht.		

3.13 "We verbeteren de biodiversiteit in bomenlanen en plantvakken en stimuleren plannen voor biodiversiteit. We gaan verder met het klimaatbestendig maken van onze openbare ruimte. We herijken het bestaande bosbeleid en maken een aangepast beheerplan voor Kwinteloijen." 3.14 "We gaan actief aan de slag om mensen te verleiden en te helpen om hun tuinen te vergroenen en ontstenen. Bijvoorbeeld via Heuvelrugtuinen. We zetten in op het afkoppelen van hemelwater bij reconstructies van wegen en in tuinen. Dit doen we samen met de afkoppelcoaches."		
We herijken het bestaande bosbeleid.	€20.000	2025 – 2026
We maken een aangepast beheerplan voor Kwinteloijen.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2022 – 2023
We voeren het klimaatbeleid uit.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2022 – 2027
We voeren het Ruimtelijk Adaptatie Plan (RAP) en het Water rioolplan (WRP) uit.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu
We maken een groenbeleidsplan.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2022
We maken het plein voor het Huis van de gemeente klimaatadaptiever en groener. Zo geven we als gemeente het goede voorbeeld.	€25.000	2023

3.15 "We stimuleren afvalscheiding. We zetten in op zo weinig mogelijk afval en zoveel mogelijk hergebruik. We zorgen dat we dit doen tegen zo laag mogelijke kosten." 3.16 "Voor het afvalbrengrstation Remmerden stellen we een visie 2.0 op, die de circulariteit ten goede komt."		
We voeren het afval- en grondstoffenbeleid Rhenen (2020 – 2030) uit.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2020 – 2030
We huren een bureau in voor een onderzoek naar mogelijkheden voor een nieuw inzamelsysteem.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2022 – 2023
We stellen een visie 2.0 op voor het afvalbrengrstation Remmerden.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2022
We zetten in op afvalcoaching, communicatie en voorlichting.	€30.000 (2023 en 2024) Vanaf 2025 wordt dit betaald uit de afvalstoffenheffing.	Continu

3.17 *"We starten met een adviesraad duurzaamheid. De leden zijn een brede afspiegeling van de Rhenense samenleving. Zo kunnen mensen met verschillende meningen meedenken en gebruiken we alle kennis die er al is."*

1.1 *"We maken zo goed mogelijk gebruik van de kennis en capaciteit van de samenleving."*

We onderzoeken hoe de adviesraad duurzaamheid op een waardevolle manier vorm kan krijgen en stellen een notitie op over de doelen en insteek van deze participatievorm. Daarna stellen we de adviesraad duurzaamheid in.	Dit is onderdeel van het pakket voor de extra formatie duurzaamheid, zie 3.1. Ook wordt hieraan gewerkt door de participatieadviseur.	2023

3.18 *"We organiseren een regionale markt voor verduurzaming van landgoederen."*

We organiseren een regionale markt voor verduurzaming van landgoederen.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2023

4. Duurzame mobiliteit en bereikbaarheid

Rhenen, Elst en Achterberg hebben elke hun ontwikkelingen en knelpunten op het gebied van duurzame mobiliteit en bereikbaarheid. Goede mobiliteit en bereikbaarheid is belangrijk voor de leefbaarheid. Er is een aantal grote thema's die gevolgen hebben voor de mobiliteit, zoals de Rijnbrug, de verstedelijking, de vraag om meer ruimte voor de wandelaars en fietsers en hoge parkeerdruk die woningontwikkeling in de weg zit.

In 2022 en 2023 wordt een nieuw mobiliteitsagenda Rhenen opgesteld. Hierin wordt nadrukkelijk de koppeling gelegd met verschillende landelijke, provinciale en regionale mobiliteitsplannen, -visies en strategieën, waaronder de Visie op Rhenen. Het doel is samen met verschillende stakeholders tot een toekomstbeeld te komen van een duurzaam bereikbaar en verkeersveilig Rhenen.

In het mobiliteitsplan komt vervolgens de uitwerking van de wensen die er leven binnen de gemeente tot concrete onderwerpen waar we op mobiliteitsgebied in de gemeente mee aan de slag willen. We doen dit stapsgewijs.

Verder wordt in de begroting genoemd aan welke gemeentelijke wegen wordt gewerkt, aan welke provinciale mobiliteitsprojecten en aan welke integrale projecten. Het college stelt jaarlijks de meerjarenplanning voor de openbare ruimte vast, inclusief de integrale projecten.

Doelen: wat willen we bereiken?

1. We willen goede mobiliteit en bereikbaarheid voor onze inwoners
2. We werken samen in de regio aan mobiliteitsopgaven
3. We hebben oog voor mobiliteit voor iedereen, ook voor de kwetsbaren in onze samenleving.

Indicatoren bij dit thema:

- Bij de ontwikkeling en uitwerking van de mobiliteitsagenda worden geschikte indicatoren en streefwaarden ontwikkeld. Zie 10.7.

Reguliere/bestaande/wettelijke activiteiten binnen dit thema:

- We ontwikkelen een eigen mobiliteitsagenda Rhenen met vier thema's; Duurzame Mobiliteit en Parkeerbeleid, OV en Knooppuntontwikkeling, Fiets en (regionale) fietsverbindingen en Logistiek. Uitgewerkt vormen deze themaplannen samen het mobiliteitsplan.
- Verkeersstructuurplan gemeente Rhenen 2010-2015 (raad, 2009)
- Beleidsplan Wegen 2015-2019 (college, 18 november 2014)
- Fietsveilig Actieplan (raad, 6 maart 2018)
- Wegcategorisering gemeente Rhenen (raad, 15 november 2011)
- Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley, programma aanpak 2018-2022 (raad, 11 december 2018). Actualisatie in 2023.
- Diverse moties Rijnbrug o.a. Motie Rijnbrug Boter bij de Vis (raad, 25 januari 2022)
- Intentieovereenkomst 'samenwerking Regio Foodvalley en de provincie Utrecht voor realisatie fietsinfrastructuurprojecten in de periode 2022-2023' (22 februari 2022)

Uit het coalitieakkoord:

- 4.1 "We zetten ons in voor een daadkrachtige oplossing van de Rijnbrugproblematiek. We lossen de knelpunten rond de brug samen met de regionale stakeholders op."
- 4.5 "We blijven aandacht vragen voor de veiligheid van de brug."

4.2 "Samen met provincie Utrecht ontwikkelen we een oplossing voor de problematiek bij de kruising Achterbergsestraatweg. We verbeteren dan ook de fietsverbinding tussen Achterberg en Rhenen."

Acties in programma:	Extra middelen nodig?	Planning
We ontwikkelen een eigen mobiliteitsagenda Rhenen met vier thema's; Duurzame Mobiliteit en Parkeerbeleid, OV en Knooppuntontwikkeling, Fiets en (regionale) fietsverbindingen en Logistiek. Uitgewerkt vormen deze themaplannen samen het mobiliteitsplan	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen.	2023/ 2024
We zorgen voor meer expertise om de Rhenense mobiliteitsvraagstukken structureel op te kunnen pakken.	€50.000 per jaar	2023 – 2026
Het project Kruising Achterbergsestraatweg wordt samen met de Provincie Utrecht eind 2022 versneld opgepakt als één integraal project. Hierbinnen pakt de provincie de kruising zelf aan. De gemeente zorgt voor de gemeentelijke wegen. We zorgen voor een verbetering van de (fiets)veiligheid op de gemeentelijke wegen naar de kruising toe. Dit vraagt 2,5 jaar extra inzet van ons (o.a. voorbereiding, ontwerp- en omgevingstraject, aanbesteding t/m eind 2023 en uitvoering in 2024).	€100.000	2022/ 2023/ 2024

4.3 "Het oplossen van mobiliteit is een belangrijke voorwaarde voor het bouwen van nieuwe huizen in Rhenen. De uitvoering van de verstedelijkingsstrategie zorgt voor extra verkeersdruk uit andere gemeenten. We voorkomen dat er problemen ontstaan."

Bij de uitwerking van de Toekomstvisie Rhenen (zie 1.6) en de herziening van de Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley nemen we dit expliciet mee.	P.M.	2022/ 2023

4.4 "We onderzoeken de mogelijkheden om de doorgaande regionale route door Rhenen te verleggen."

Deze mogelijkheid is onderdeel van de nieuwe Mobiliteitsagenda Rhenen en de actualisatie van het verkeersstructuurplan. De raad is hierover in september 2022 geconsulteerd.	P.M.	2025

4.6 "We verbeteren de (regionale) fietsverbindingen en hebben daarbij aandacht voor de verschillende gebruikers met verschillende snelheden."

4.9 "We kijken naar de mogelijkheden voor een brug voor langzaam verkeer over het Spoorgat."

We gaan verder met het vastgestelde Fiets Veilig Actie Plan en het vanuit de mobiliteitsagenda ontwikkelen en uitvoeren van een mobiliteitsplan voor de fiets (fietsplan). De uitvoering wordt vervolgens meegenomen in de meerjarenplanning voor openbare werken. Onderdeel van dit plan is het verkennen van de mogelijkheid voor een brug voor langzaam verkeer over het Spoorgat. Ook onderzoeken we de mogelijkheid om gericht delen van fietspaden fysiek te verbeteren en kijken daarbij naar het belang in de lokale en regionale routenetwerken en naar de gebruikers met verschillende snelheden. (Voor routes zie 7.4).	€50.000	2025
We gaan het Rhenense deel van de doorfietsroute Utrecht Sciencepark – Veenendaal deze raadsperiode samen met de Provincie Utrecht realiseren.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2024

4.7 *"Bij de fietsverkeersroutes in de regio en in het Binnenveld is fietsverkeersveiligheid een prioriteit."*

4.8 *"In het Binnenveld komt betere bewegwijzering voor fietsers."*

4.10 *"We werken met Wageningen, Ede en Veenendaal een plan uit om sluipverkeer in het Binnenveld tegen te gaan."*

We gaan verder met de mobiliteitsaanpak uit de ingezette gebiedsuitwerking voor het Binnenveld. Dit is opgenomen in de meerjarenplanning voor openbare werken.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2022/ 2023

4.11 *"We blijven in gesprek met scholen in de gemeente en leggen schoolzones aan waar nodig. We helpen de scholen bij verkeersonderwijs, zoals het praktisch verkeersexamen."*

Bij het gesprek over de schoolzones blijft het uitgangspunt "Werken met Werk", tenzij het noodzakelijk is om eerder te verkennen wat nodig is. In deze raadsperiode wordt gekeken naar de mogelijkheden bij de Cunerashoofschool. Hiervoor wordt in eerste instantie het knelpuntenbudget voor verkeer aangewend.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2024
We gaan door met onze faciliterende rol bij verkeersonderwijs.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

4.12 *"Bij aanpassingen van wegen is 30 km per uur het uitgangspunt binnen de bebouwde kom. Alleen waar nodig is dit 50 km per uur."*

Dit uitgangspunt wordt nader uitgewerkt in de mobiliteitsagenda. Bij de aanpak van wegen vanuit de meerjarenplanning voor openbare werken komt dit projectmatig aan de orde.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

4.13 "We zetten ons in voor verbetering van de buslijn tussen Veenendaal-De Klomp, Rhenen en Kesteren. Dan wordt ook de ov-verbinding richting Nijmegen verbeterd. We kijken of de dekking van haltes (afstand tot de haltes) beter kan. Inwoners en bezoekers van de onze gemeente kunnen dan vaker het ov (inclusief de nachtbus) gebruiken."

Dit werken we verder uit in de mobiliteitsagenda Thema OV en knooppuntontwikkeling. In dit thema valt ook bijvoorbeeld het rondje WERV. We voeren hier overleg over met de betrokken samenwerkingspartners. We zetten ons in om de bestaande buslijnen te behouden en te verbeteren.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

4.14 "We komen met een pilot voor deelauto's."

Er zijn twee succesvolle deelauto's bij het NS-station Rhenen. We gaan als gemeente niet zelf een pilot starten maar staan positief tegenover het faciliteren van dergelijke nieuwe initiatieven. We werken dit inhoudelijk verder uit als een integraal project vanuit mobiliteit en duurzaamheid en kijken daarbij naar samenwerking met de provincie Utrecht en de Regio Foodvalley.	€40.000	2024 + 2025

5. Sterke en vitale samenleving

We gaan uit van de eigen kracht van mensen, de samenredzaamheid van de samenleving en de saamhorigheid in de wijken en kernen. Daar waar (tijdelijk) hulp of ondersteuning nodig is, is de gemeente er als vangnet. We hebben speciale aandacht voor de wettelijke taken en de beheersbaarheid van de financiën.

We werken vanuit de bedoeling. We bieden maatwerk waarbij de inwoner centraal staat niet de regel. We luisteren naar de vraag, kijken naar mogelijke onderliggende problemen en werken oplossingsgericht. Hierbij werken we samen in de wijken, de regio, met de scholen, de kinderopvang, verenigingen, kerken en bedrijven.

Doelen: wat willen we bereiken?

1. Iedereen verdient gelijke kansen en kan meedoen
2. Stevige sociale basis in alle kernen
3. Het zorgen voor beschikbare en betaalbare zorg op maat

Indicatoren bij dit thema:

- Personen met een bijstandsuitkering: het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015).
- Maatwerkarrangement WMO: Aantal Cliënten per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep (18jaar en ouder). Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.
- Kinderen in een uitkeringsgezin: Percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

Reguliere/bestaande/wettelijke activiteiten binnen dit thema onder andere:

- Integraal Beleidskader Sociaal Domein (raad, januari 2014)
- Beleidsplan Jeugd (raad, 14 oktober 2014, verlengd 21 december 2016)
- Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning (raad, 14 oktober 2014, verlengd 21 december 2016)
- Beleidsplan Participatie (raad, 14 oktober 2014, verlengd 21 december 2016)
- Nota Mantelzorgondersteuning (College, december 2018)
- Beleidsplan schuldhulpverlening 2018-2022 (raad, 2017). Verlenging in afwachting van uitwerking Visie op Sociaal Domein.
- Beleidsplan Minimaregeling 2020-2021 (raad, 4 februari 2020)
- Plan van Aanpak Armoedebestrijding 2020- 2022 (College, april 2021). Actualisatie in 2023.
- Regionale Visie Foodvalley Jeugdhulpregio (raad, 2021)
- Verordening Jeugdhulp (raad, 2021)

Verder o.a. Meldpunt Verward, Toezicht en handhaving, Fraudebestrijding, Voldoen aan de wettelijke eisen voor rechtmatigheid, Decentralisatie Beschermd Wonen, aanbesteding Medische Advisering en hulpmiddelen, verwerken wijzigingen in de WMO, implementatie nieuwe Wet Inburgering, Aanpak laaggeletterdheid, pro actief ondersteunen van inwoners met (beginnende) schulden, IW-4 sociaal werkbedrijf, gezondheidsvoorlichting, testen en vaccineren, project Impuls Post-Covid-19, opvang vluchtelingen Oekraïne, uitvoering Hervormingsagenda Jeugd...

Uit het coalitieakkoord:

5.1 "We maken een nieuwe integrale visie op het Sociaal Domein 2030."

Acties in programma:	Extra middelen nodig?	Planning
We stellen de Visie op het Sociaal Domein 2030 vast. We maken vervolgens, zoals afgesproken, een integraal beleidskader en een integrale Verordening Sociaal Domein (inclusief herijken werkprocessen en implementeren organisatorische gevolgen). Hiervoor is specifieke expertise nodig.	€90.000	2023/ 2024

5.2 "We stimuleren en faciliteren een stevige sociale basis in alle kernen."

5.3 "We hebben extra aandacht voor wijken waar de leefbaarheid een grotere investering verdient."

We onderzoeken hoe we op basis van data en indicatoren op wijkniveau integraal prioriteiten kunnen stellen bij de aanpak van leefbaarheid. We doen dit vanuit een integrale blik en werken samen vanuit de verschillende teams: fysiek (o.a. afval), welzijn en veiligheid.	€50.000 voor een wijkgericht uitvoeringsprogramma leefbaarheid.	2023
We voeren het centrumplan/leefbaarheidsplan Elst uit.	Zie 8.10	Zie 8.10
In het kader van de herstructurering van de woningen van de Dr. Wallerstraat: we maken samen met Rhenam een integraal plan voor de Dr. Wallerstraat. Hierin wordt samengewerkt tussen het fysiek en sociaal domein.	€65.000 voor onderzoek, participatietraject en communicatie	2022 + 2023
We continueren het experiment Talenhouse Elst drie jaar en evalueren dit op basis van indicatoren. Daarna nemen we een besluit en kijken daarbij ook naar 'oud voor nieuw'.	€180.000 voor Talenhouse Elst	2023 + 2024 + 2025
Vanuit het covid-impuls plan is onder andere het Talenhouse Rhenen en de jongereninloop Achterberg opgestart. Bij de evaluatie van het covid-impuls plan wordt afgewogen of en hoe elementen kunnen worden gecontinueerd.	P.M.	2023

5.4 "We spelen vroeg in bij signalen van jeugdproblematiek en bieden proactief hulp."

5.15 "We geven prioriteit aan het versterken van de samenwerking van gemeenten, kinderopvang scholen en andere maatschappelijke schakels. "

De uitvoering van de Hervormingsagenda is met name is gericht op preventie, vroeg signalering en normaliseren. Dit wordt met name gerealiseerd door samenwerking met scholen en nog meer gebruik maken van voorliggende voorzieningen. Met de scholen gaan we aan de slag met:	(€190.000 + €190.000=) €380.000 De incidentele middelen worden in twee jaar tijd terugverdiend door vermindering van 2e-lijns Jeugdhulp.	2023 + 2024

a. Kansengelijkheid b. Uitbreiding pilots onderwijs-jeugdhulp Daarnaast breiden we de algemene voorliggende voorzieningen (groepstrainingen) uit. Hiervoor zetten we incidentele middelen in (inzet 1,5 fte jeugdconsulent en 40.000 euro werkbudget) met als resultaat dat de 2e-lijns jeugdhulp na twee jaar afneemt. Hierdoor kan het Jeugdteam in de oorspronkelijke bezetting de ingezette samenwerking voortzetten. Tevens verwachten we een besparing op leerlingenvervoer doordat minder kinderen doorverwezen worden naar speciaal onderwijs. Bovenstaande maatregelen monitoren we op de voorgestelde besparing. En daarover wordt de raad geïnformeerd.		

<i>5.5 "We bieden proactief ondersteuning aan inwoners met (beginnende) schulden."</i>		
We gaan het bestaande Plan van Aanpak Armoedebestrijding actualiseren. Hierbij hebben we oog voor de ontwikkelingen op het gebied van energiearmoede (zie 3.3), mobiliteits- armoede (uitwerking in mobiliteitsvisie) en de toegankelijkheid van sport en cultuur 6.3. Hier is tijdelijk extra inzet voor nodig.	€90.000	2023 + 2024

<i>5.6 "We verlagen drempels en vergroten de vindbaarheid van regelingen en sociale voorzieningen"</i>		
Zie 1.8	-	-

<i>5.7 "Als er aanwijzingen zijn van discriminatie of buitensluiten dan ondernemen we actie. We nodigen iedereen uit ons op de hoogte te stellen als hier sprake van is."</i>		
We stellen een lokale inclusieagenda op. Deze agenda gaat verder dan onze wettelijke verplichtingen. Bij het opstellen maken we gebruik van kennis en capaciteit in de samenleving (zoals scholen, jongerenwerk en andere samenwerkingspartners). Deze inclusieagenda gaat over inclusie van verschillende doelgroepen (bijvoorbeeld mensen met een beperking of leden van de LHBTI+-gemeenschap). De agenda omschrijft wat we al doen en wat we nog gaan doen om gelijke behandeling en toegankelijkheid te vergroten. En wat we gaan doen om discriminatie en racisme tegen te gaan. De	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit. Voor inclusie is hiervoor al 0,5 formatie begroot in de Perspectiefnota en Begroting.	2023/ 2024

lokale inclusieagenda wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.		

5.8 <i>"We waarderen, stimuleren en faciliteren vrijwilligerswerk en werken samen."</i>		
We voeren het bestaande Vrijwilligersondersteuningsbeleid 2022-2025 uit en evalueren dit in 2025.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Evaluatie in 2025

5.9 <i>"We ondersteunen en waarderen mantelzorgers en coördineren dit vanuit het mantelzorgknooppunt."</i>		
We voeren het bestaande beleid voor Mantelzorgondersteuning uit (2018). We evalueren het beleid in 2024.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Evaluatie in 2024

5.10 <i>"We organiseren de toegang tot jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning integraal waar het moet en enkelvoudig waar het kan."</i>		
Dit blijft ook in deze raadsperiode en bij de uitwerking van de Visie op het Sociaal Domein een belangrijk uitgangspunt.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	-

5.11 <i>"We zetten in op duurzame oplossingen bij inwoners met ingewikkelde en langdurige oplossingen. Hierbij gaan we niet gebruikelijke oplossingen niet uit de weg."</i>		
De inzet op duurzame oplossingen blijft ook in deze raadsperiode een belangrijk uitgangspunt.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	-

5.12 <i>"We geven keuzevrijheid in het aanbod van (gecontracteerde) zorg, passend binnen de financiële kaders."</i>		
Keuzevrijheid blijft ook in deze raadsperiode een belangrijk uitgangspunt.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	-

5.13 <i>"We gaan monitoren op indicatoren en sturen op maatschappelijke effecten en resultaten"</i>		
Bij elk nieuw beleidsplan kijken we naar beschikbare en passende indicatoren. <i>Zie Financiën 10.7</i>	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	-

5.14 <i>"We maken deze periode een huisvestingsplan voor het onderwijs."</i>		
Aan de hand van het plan is meer zicht op nodige investeringen en de termijn waarop die nodig zijn. Aan de hand hiervan kunnen bestuurlijke keuzes en prioriteiten worden gesteld voor de uitvoering.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2023

6. Gezonde en verbonden samenleving

Een veilige en gezonde leefomgeving draagt bij aan het geluk en welzijn van onze inwoners. Sport en beweging zorgen ervoor dat mensen elkaar ontmoeten, dat zij zich kunnen ontspannen en ontwikkelen. Het draagt bij aan de preventie van ziekte. We willen onze inwoners en zeker onze jeugd op een makkelijk bereikbare manier kennis laten maken met sport.

Doelen: wat willen we bereiken?

1. We willen gezondheid en welzijn van onze inwoners verbeteren.
2. We stimuleren een gezonde leefstijl en maken het voor iedereen aantrekkelijk om te bewegen

Indicatoren bij dit thema:

- Niet Sporters: het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Dit betreft de bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet. Dit percentage wordt eens per 4 jaar gemeten.
- Jeugd - Absoluut verzuim: het aantal leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongeren die niet op een school of instelling staan ingeschreven.
- Jeugd - Relatief verzuim: het aantal jongeren dat wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt.
- Jeugd - Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie: Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
- Jeugd - Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
- Overige indicatoren Jeugd: Jongeren met jeugdbescherming, Jongeren met jeugdreclassering, Jongeren met een delict voor de rechter, verwijzingen Halt.

Reguliere/bestaande/wettelijke activiteiten binnen dit thema:

- Sportbeleid 2019-2023 (vastgesteld door de raad 12 juni 2019)
- [Sport- en beweegakkoord Rhenen 2019-2021](#), (31 oktober 2019)
- Cultuurbeleid 2019-2023 (vastgesteld door de raad 12 juni 2019)
- Accommodatie- en vastgoedbeleid (vastgesteld door de raad 3 juni 2020)
- Beleidsvisie Recreatie en Toerisme Rhenen 2021-2025 (vastgesteld door de raad 29 september 2020)
- [Preventieakkoord Elst-Achterberg-Rhenen 2021](#), (mei 2021)
- Integraal Beleidskader Sociaal Domein (raad, januari 2014)
- Beleidsplan Jeugd (raad, 14 oktober 2014, verlengd 21 december 2016)
- Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning (raad, 14 oktober 2014, verlengd 21 december 2016)
- Beleidsplan Participatie (raad, 14 oktober 2014, verlengd 21 december 2016)
- Nota Mantelzorgondersteuning (College, december 2018)
- Beleidsplan Minimaregeling 2020-2021 (raad, 4 februari 2020)
- Plan van Aanpak Armoedebestrijding 2020- 2022 (College, april 2021)
- De uitvoering van de bouw van het MFG Rhenen (nu 't Gastland)

Zie verder bij Thema 5.

Uit het coalitieakkoord:

6.1. "We voeren het preventieakkoord en het sport –en beweegakkoord verder uit met alle partners die deze akkoorden hebben ondertekend. Aandacht voor gezonde voeding is hier een onderdeel van."

Acties in programma:	Extra middelen nodig?	Planning
Rhenen heeft sinds oktober 2019 een door sportorganisaties ondertekend sport- en beweegakkoord 2019-2021. Dit is in uitvoering. Het Sportakkoord krijgt een vervolg in het Sportakkoord 2.0 voor 2023 t/m 2026. De inzet voor jongeren is hierbij erg belangrijk. We kijken of de middelen vanuit het Rijk voldoende zijn of dat we meer willen inzetten. In eerste instantie wordt dan gekeken naar de bestaande budgetten.	P.M. We voeren in principe het akkoord uit met de specifieke uitkering die we hiervoor vanuit het Ministerie van VWS krijgen.	2022 - 2026
Rhenen heeft sinds mei 2021 een Lokaal Preventieakkoord Elst-Achterberg-Rhenen 2021 met o.a. de thema's alcoholgebruik verminderen, gezond gewicht bevorderen, gebruik van social media en gamen en rookgedrag verminderen onder kinderen, jongeren en volwassenen. Er is tot en met 2023 een implementatiebudget van het Rijk. De inzet voor jongeren is hierbij erg belangrijk. We kijken of de middelen vanuit het Rijk voldoende zijn of dat we meer willen inzetten. In eerste instantie wordt dan gekeken naar de bestaande budgetten.	P.M. We voeren in principe het akkoord uit met de middelen die we hiervoor vanuit het Ministerie van VWS ter beschikking krijgen.	2023

6.2 "We werken aan een veilige leefomgeving en een omgeving die uitnodigt om te ontmoeten en bewegen."

Dit is een concrete uitwerking van de Visie op Rhenen 2035 (1.6), zorgdragen voor een openbare ruimte die bijdraagt aan het veiligheidsgevoel (9.10), het klimaatbestendig maken van de openbare ruimte (3.13), het stimuleren van een stevige sociale basis in alle kernen (5.2) en het stimuleren van inwoners om van het lokale vrijetijdsaanbod te genieten (7.1)

Aan de hand van de Visie op Sociaal Domein (5.1) en de Toekomstvisie Rhenen 2035 (1.6) wordt een behoefteonderzoek gehouden en op basis daarvan een Beleidsplan Ontmoeten, Spelen, Bewegen en Sporten in de Openbare Ruimte opgesteld. Bij de prioritering in de uitvoering wordt in eerste instantie aangesloten bij de meerjarenplanning voor openbare werken maar kan, indien nodig, ook hiervan worden afgeweken. Dit is een bestuurlijke keuze. Het	€ 50.000	2024 of 2025

Henk Deysplein zou dan bijvoorbeeld al eerder kunnen worden aangepakt.		
We zorgen voor voldoende menskracht op het gebied van sport om integraal te kunnen werken en een vast aanspreekpunt te vormen, naar binnen en naar buiten.	Vanaf 2023 €45.000 structureel per jaar voor fte Sport/Bewegen/Ontmoeten	Continu
Bij het opknappen van het pleintje achter het Dorpshuis in Achterberg stellen we geld beschikbaar voor meer groen.	€30.000	2023

6.3 *"Sport en cultuur is toegankelijk voor alle jongeren en ook voor minima (met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum)."*

Het onderzoek naar wat nodig is en welk budget daarbij hoort wordt opgepakt in de Actualisatie van het Armoedebeleid (5.5).	P.M.	P.M.

6.4 *"We streven naar multifunctionele sportaccommodaties."*

We maken een verkenning: wat zijn de ambities en de rol van de gemeente als het gaat om multifunctionele sportaccommodaties? En hoe gaan we om met verzoeken en initiatieven vanuit de samenleving? Dit leggen we vast in een beleid voor multifunctionele sportaccommodaties (inclusief de sportvelden). Hierdoor hebben we een afwegingskader om helder en transparant bestuurlijk te reageren op initiatieven vanuit de samenleving zoals de herinrichting van het Sportpark Candia.	€30.000 voor het uitwerken van het accommodatiebeleid voor sport.	2023

7. Cultuur en Recreatie

Onze natuur is uniek maar ons erfgoed ook. Dat willen we graag goed overbrengen aan onze inwoners en bezoekers. Wij vinden het van belang dat de verhouding tussen inwoner en bezoeker passend is binnen de schaal van Rhenen. Kunst en cultuur hebben een verbindende functie in onze samenleving.

Doelen: wat willen we bereiken?

1. Het verhaal van Rhenen in natuur, landschap, cultuur en erfgoed versterken.
2. Zorgen dat cultuur en recreatie bijdraagt aan de leefbaarheid van inwoners en kwaliteitstoerisme aantrekt.

Indicatoren bij dit thema:

- Bij de herijking van het Cultuurbeleid worden geschikte indicatoren en streefwaarden ontwikkeld.
- Bij de herijking van beleid voor Recreatie en Toerisme worden geschikte indicatoren en streefwaarden ontwikkeld.

Reguliere/bestaande/wettelijke activiteiten binnen dit thema:

- Sportbeleid 2019-2023 (vastgesteld door de raad 12 juni 2019)
- Cultuurbeleid 2019-2023 (vastgesteld door de raad 12 juni 2019, evalueren en actualiseren in 2023)
- Accommodatie- en vastgoedbeleid (vastgesteld door de raad 3 juni 2020)
- Beleidsvisie Recreatie en Toerisme Rhenen 2021-2025 (vastgesteld door de raad 29 september 2020)
- Ontwikkeling Passantenhaven (vastgesteld door de raad 6 juli 2021)
- [Motie Grotere Evenementen Perspectiefnota 2023](#) (vastgesteld door de raad 5 juli 2022)

Uit het coalitieakkoord:

7.1 "We moedigen onze inwoners aan om van het lokale vrijetijdsaanbod te genieten."

Acties in programma:	Extra middelen nodig?	Planning
We zetten de huidige samenwerking met het RBT en de lokale VVV in het Stadsmuseum voort.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

7.2 "We geven een extra impuls aan muziekonderwijs en cultuurbeoefening voor kinderen."

Een extra impuls geven we met behulp van Kunst Centraal en extra uren voor de cultuurcoach. De voorbereiding vindt plaats begin 2023. De uitvoering kan vanaf het schooljaar 2023-2024.	€60.000 2023: €20.000 2024: €20.000 2025: €20.000	2023 – 2025

7.3 "We versterken actief de samenwerking met terreinbeheerders en landgoedeigenaren."

We zetten de ingezette samenwerking binnen het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug voort.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

7.4 "Een eenduidig en regionaal aangesloten netwerk van wandel- en fietsroutes, in samenwerking met Routebureau Utrecht."		
We zetten de ingezette samenwerking met het Routebureau Utrecht voor een wandel- en fietsknooppuntennetwerk voort.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu
We continueren de inzet en de samenwerking voor andere wandelpaden in onze gemeente.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu
We zetten actie op het beheer van wandelpaden in onze gemeente die lopen over gronden in ons eigendom.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

7.5 "We verkennen de mogelijkheden om duurzame mobiliteit rondom de recreatiegebieden en toeristische trekplaatsen te stimuleren. "		
We haken, indien mogelijk, aan bij dergelijke initiatieven van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

7.6 "We stimuleren de verbinding tussen ondernemers, vrijwilligers en organisaties die zich richten op recreanten en toeristen." 7.11 "We onderzoeken de mogelijkheden voor een openbare toiletvoorziening in het centrum."		
We zijn in 2022 begonnen met het maken van een plan van aanpak voor een vitale binnenstad, met subsidie van de Provincie Utrecht. De verwachting is dat in 2023 hier een besluit over genomen kan worden. Het onderzoek naar de mogelijkheid van een openbare toiletvoorziening kan hierbij ingevoegd worden. Dit heeft een relatie met de Economische Agenda (8.9). Nadere uitwerking en financiering in samenhang met de nieuwe Economische Agenda.	P.M.	2024
We maken een subsidieplan voor hoe we transparant de €150.000 voor grote evenementen verdelen (Motie 8.M.2 Grotere Evenementen 5 juli 2022). Hierbij houden we rekening met het eventenseizoen van 2023.	€150.000 uit budget begroting 2023	2022/ 2023

7.7 "We blijven investeren in recreatie en toerisme. Hier worden de inkomsten uit de toeristenbelasting voor ingezet. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden waarbij de eindgebruiker meebetaalt aan beheer en onderhoud."		
We zetten het bestaande beleid met betrekking tot de inzet van de toeristenbelasting voort.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu
We sluiten aan bij de inzet vanuit het Nationaal Part Utrechtse Heuvelrug voor het onderzoek naar het meebetalen door de eindgebruiker aan beheer en onderhoud.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

7.8 "Een kwaliteitsimpuls van de passantenhaven (stadshaven), het bijbehorende rivieroevergebied en de Loswal en omgeving is noodzakelijk."

We pakken dit project intern samen met de initiatiefnemers verder op. De planvorming en de onderzoeken voor de haven hangen samen met de planvorming en de onderzoeken voor de omgeving. Het projectplan zal o.a. een geactualiseerd beeld geven over de nodige procedures, investeringen en verwachte uitvoering.	Actueel Projectplan opstellen, P.M. voor uitvoering in toekomst.	2023

7.10 "We maken beleid voor erfgoed."

7.9 "We ondersteunen en stimuleren ondernemers bij behoud en verbeteren van het karakteristieke gezicht van de binnenstad met de wederopbouwstijl."

Begin 2023 wordt de raad geïnformeerd over de concept erfgoedvisie en de concept uitvoeringsagenda. In 2023 zal de visie en de uitvoeringsagenda ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit. P.M. voor de totale uitvoeringsagenda.	2023
De concept-uitvoeringsagenda zal onder andere een incidentele subsidieregeling kennen voor het aanpassen van de gevels bij ondernemers. Vooruitlopend op nadere besluitvorming van de raad wordt €20.000 per jaar voor de jaren 2023-2024-2025 hiervoor in het bestuursprogramma opgenomen.	€60.000 2023: €20.000 2024: €20.000 2025: €20.000	2023 - 2025

8. Ruimte voor ondernemerschap

De lokale economie en een gezond ondernemersklimaat vinden we belangrijk voor onze gemeente. Dit draagt namelijk bij aan de vitaliteit van onze samenleving. Ruimte voor onze ondernemers is een randvoorwaarde. De gemeente neemt hierin regie en heeft een rol in ondersteuning en facilitering. We hebben grote economische uitdagingen: de hoge energieprijzen, inflatie, nasleep van de coronapandemie, groot tekort aan personeel en de druk op de agrarische sector. We werken vanuit een Economische agenda waarin we bewust focuspunten kiezen.

Doelen: wat willen we bereiken?*

1. Het creëren van een gezond ondernemersklimaat in de gemeente Rhenen.
2. Bijdragen aan het blijven voortbestaan van het agrarische bedrijven in de gemeente Rhenen met een gezonde en duurzame bedrijfsvoering
3. Het vergroten van de kansen op de arbeidsmarkten voor onze inwoners

Indicatoren bij dit thema:

- Functiemenging: De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen.
- Vestigingen (van bedrijven): het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
- Banen: het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
- Netto arbeidsparticipatie: het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
- Lopende re-integratievoorzieningen: het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
- Werkloze jongeren: Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.

Reguliere/bestaande/wettelijke activiteiten binnen dit thema:

- Uitvoering huidige Economische Agenda.
- Reguliere activiteiten: Contact onderhouden met ondernemers, het ondernemersklimaat verbeteren, aandacht voor markten en evenementen en deelnemen aan overleggen ondernemerskringen.
- Uitvoeringsprogramma Recreatie en toerisme 2021 – 2025 -> zie thema 8 Cultuur en Recreatie.
- Uitvoering erfgoedprogramma 2023 - 2027: -> zie thema 8 Cultuur en Recreatie
- Regionale samenwerking arbeidsmarkt zoals werkgeversservicepunt Foodvalley
- Regionaal Programma werklocaties
- PDV-beleid (perifere detailhandelsvestigingen) Foodvalley
- Corona-impuls-plan: o.a. vroegsignalering schulden bij ondernemers, versterken onderlinge samenwerking ondernemers.
- Werken aan een toekomstbestendig landelijk gebied.

Uit het coalitieakkoord:

8.1 "We maken een nieuwe economische agenda 2022-2030."

Acties in programma:	Extra middelen nodig?	Planning
We maken een nieuwe meerjarige Economische agenda. We kiezen de focuspunten voor de komende jaren. Dit heeft relatie met 7.6.	P.M.	2023, uitvoering 2023 - 2026

8.2 "De gemeente monitort de leegstand in de kernen en neemt actie als hier langdurig sprake van is." 8.9 "De basisvoorzieningen in de kernen houden we op orde en verbeteren we in samenwerking met de ondernemers."		
We doen mee aan het Plan van Aanpak Vitale Binnenstad vanuit de Provincie Utrecht. Zie thema 7 (7.6).	Hiervoor is subsidie beschikbaar.	2023
We houden leegstand in de gaten, en zoeken in samenwerking met ondernemers naar oplossingen.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu
De basisvoorzieningen in de kernen houden we op orde en verbeteren we in samenwerking met de ondernemers.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

8.3 "Waar mogelijk zorgen we voor deregulering, zodat onze ondernemers zich kunnen richten op hun ondernemerschap."		
We hebben bij het opstellen en actualiseren van beleid veel aandacht voor deregulering: hoe kunnen we het ondernemers makkelijker maken?	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

8.4 "We activeren inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt, zodat het tekort aan personeel kleiner wordt." 8.5 "We sluiten samen met de Regio aan bij het Breed Offensief vanuit de Rijksoverheid." 8.6 "Als gemeente geven wij het goede voorbeeld door voldoende stageplekken, werkervaringsplekken aan te bieden voor alle opleidingsniveaus en bieden we kansen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt."		
We gaan inwoners met afstand tot arbeidsmarkt werkfit maken; hiervoor werken we samen met gemeente Veenendaal (uitvoerder Participatiewet voor gemeente Rhenen), Leerwerkloket regio FoodValley, ROC Midden Nederland, Bibliotheek, Jobhulpmaatje, Welzijn Rivierstroom en het Regionaal Mobiliteitsteam.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu
We benaderen lokale ondernemers en bedrijven voor mogelijke stage en/of leerwerkplekken in samenwerking met Werkgeversservicepunt Regio FoodValley.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu
We sluiten samen met de Regio aan bij het Breed Offensief vanuit de Rijksoverheid. Het wetsvoorstel Breed Offensief maakt het voor werkgevers eenvoudiger om mensen met een arbeidsbeperking aan te nemen.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu
Als gemeente geven wij het goede voorbeeld door voldoende stageplekken, werkervaringsplekken aan te bieden voor alle opleidingsniveaus en bieden we kansen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We blijven in overleg met het	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

werkgeversservicepunt om nieuwe kansen te bieden.		

8.7 "Het eerder vastgestelde beleid over de zondagsopenstelling en de grootschalige evenementen blijft ongewijzigd. De laad- en lostijden op de zondagen sluiten we aan bij de openingstijden."

We verwerken dit in de herziening van de APV (algemeen plaatselijke verordening) in 2023.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2024 in werking

8.8 "We monitoren de gevolgen van de covid-crisis en de oorlog in Oekraïne voor onze ondernemers."

We zijn in contact met de ondernemers en ondernemerskringen. We denken zowel proactief als reactief (op aanvraag) met ze mee.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

8.10 "We zorgen voor een verdere uitvoering van het Centrumplan Elst."

In samenwerking met de werkgroep centrumplan ronden we de voorbereidingen af en geven we uitvoering aan het centrumplan. Hierbij zorgen we dit de plannen goed passen bij de geplande woningbouw.	P.M. Dekking komt nog in een apart raadsvoorstel.	2023 – 2026

8.11 "We nemen actief deel aan regionale en provinciale beleidsprocessen over natuurherstel en stikstof. (Bijvoorbeeld gebiedsproces Binnenveld en het Regionaal Perspectief Landelijk Gebied) De toekomst van de agrarische sector heeft onze nadrukkelijke aandacht. We stellen capaciteit beschikbaar om te komen tot een vitaal landelijk gebied. We bezoeken onze agrariërs en ondersteunen hen."

We nemen actief deel aan regionale en provinciale beleidsprocessen over Landelijk gebied, natuurherstel en stikstof. Het gaat dan om het Regionaal Perspectief Landelijk Gebied, Gebiedsproces Binnenveld en Gebiedstafel Oost van Provincie Utrecht.	2023: €20.000 extra (naast €30.000 al begroot) voor bijdrage aan regionale onderzoeken.	Continu

We stellen capaciteit beschikbaar om de komende 4 jaar actief te werken aan een vitaal landelijk gebied met toekomstbestendige landbouw. We zetten ons in voor de toekomstperspectieven voor de agrarische bedrijven. We bezoeken onze agrariërs en ondersteunen hen waar mogelijk. De toekomst van de agrarische sector heeft onze nadrukkelijke aandacht.	2023: 1 fte al begroot 2024: 1 fte al begroot 2025: €50.000 (naast de 0,5 fte al begroot) 2026: €50.000 (naast de 0,5 fte al begroot)	Continu

8.12 "We zorgen voor een goede samenwerking met provincie Utrecht en de Regio Foodvalley en zetten ons in voor uitbreiding van het aantal hectaren bedrijventerrein.

8.13 "We geven prioriteit aan lokale MKB-bedrijven bij (her)vestiging op bedrijventerrein Remmerden. Hiervoor ontwikkelen we een sturingsinstrument voor de toewijzing van vrijkomende bedrijfslocaties."

Samen met provincie Utrecht en Foodvalley onderzoeken we de mogelijkheden voor nieuwe bedrijfslocaties en uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu
We kijken opnieuw naar behoeften naar een bedrijfsverzamelgebouw in Achterberg.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2024 – 2025
We geven prioriteit aan lokale MKB-bedrijven bij (her)vestiging op bedrijventerrein Remmerden. Hiervoor ontwikkelen we een sturingsinstrument voor de toewijzing van vrijkomende bedrijfslocaties.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2024

8.14 "We stimuleren verduurzaming van bedrijven en gebouwen (o.a. op Remmerden), bijvoorbeeld met zonnepanelen."

We geven voorlichting over circulaire processen en economie.	Extra inzet, zie thema 3.	Continu
We stimuleren samenwerking tussen ondernemers voor duurzaamheidsinitiatieven en verkrijgen subsidies.	Extra inzet, zie thema 3.	Continu
We stimuleren zon op dak in onze communicatie naar ondernemers. Daarnaast zijn we ook bezig om slimme oplossingen te bedenken voor de netcongestie, zie thema 3.	Extra inzet, zie thema 3.	Continu
We verkennen de pilot toekomstbestendig bedrijventerrein Remmerden.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2023 – 2024

9. Veilige gemeente

We willen een gemeente zijn waar inwoners, bezoekers en ondernemers veilig zijn en zich veilig voelen. We hebben daarom aandacht voor veel verschillende aspecten van veiligheid, denk hierbij aan ondermijning, high impact crimes, cybercriminaliteit, toezicht en handhaving en sociale veiligheid. De prioriteiten en afspraken worden opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan en uitvoeringsplan, het handhavingsplan en landelijke en lokale wet- en regelgeving. Ook zien we graag dat de jaarwisseling voor iedereen mooi en veilig verloopt. We gaan voor een veilige gemeente aan de slag vanuit bestaand beleid, reguliere werkzaamheden en nieuwe aanvullingen hierop.

Doelen: wat willen we bereiken?

1. We zorgen dat inwoners, bezoekers en ondernemers veilig zijn en zich veilig voelen. Het gaat hierbij om weerbaarheid, het tegengaan van ondermijning, digitale veiligheid en fysieke veiligheid.

Indicatoren bij dit thema:

- Het aantal winkeldiefstallen
- Het aantal diefstallen uit woningen
- Het aantal geweldsmisdrijven
- Het aantal vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)

Reguliere/bestaande/wettelijke activiteiten binnen dit thema:

- Toezicht, handhaving en buurtbemiddeling
- Integraal Veiligheidsplan en uitvoeringsplan 2019 – 2022
- Handhavingsbeleid
- Regiovisie huiselijk geweld + uitvoeringsplan
- Veiligheid achter de voordeur
- Informatiebeveiliging (intern en extern)
- Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
- Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)

Uit het coalitieakkoord:

9.1 "Samen met de vijf gemeenten uit het basisteam Heuvelrug werken we aan een nieuw gezamenlijk integraal veiligheidsplan en uitvoeringsplan. Daarin krijgen ondermijning en digitale veiligheid een belangrijke plek."

9.2 "We werken aan de bewustwording van onze inwoners op het gebied van ondermijning."

9.3 "Digitale weerbaarheid van onze inwoners is belangrijk daarom zorgen we voor periodieke voorlichting over het herkennen van signalen van cybercrime en over maatregelen die je kunt nemen om te voorkomen dat je slachtoffer wordt. Ook informeren we over hoe te handelen als je toch slachtoffer geworden bent van cybercrime."

9.7 "We zorgen voor de fysieke veiligheid van inwoners en bedrijven. Dat doen we met een doelmatige en slagvaardige organisatie van de brandweezorg, crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening."

Acties in programma:	Extra middelen nodig?	Planning
We maken een nieuw gezamenlijk Integraal Veiligheidsplan en uitvoeringsplan (IVP 2023 – 2026) met basisteam Heuvelrug.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2022 – 2023
Voorlichting over cybercrime en digitale weerbaarheid aan inwoners o.a. op scholen (flyers, games, bijeenkomsten) en in de bibliotheek.	€8.000 structureel	Vanaf 2023

In de veiligheidsregio denken we mee over de consequenties van langdurige, achtereenvolgende crises (pandemie, klimaatcrisis, vluchtelingen crisis, etc.) naar aanleiding van de aanbevelingen van de Commissie evaluatie Wet veiligheidsregio's.	Dit vraagt continu en soms onverwacht een groot beroep op flexibele schil en bestaande formatie.	Continu

9.4 <i>"We houden de steeds veranderende digitale dreiging goed in de gaten zodat we weten wat er nodig is als we moeten handelen."</i> 9.5 <i>"We testen regelmatig onze weerbaarheid. Hierdoor kunnen we de privacy, veiligheid en informatie van onze inwoners waarborgen en komt onze dienstverlening niet in gevaar."</i>		
We informeren de raad welke acties lopen voor de borging van de digitale veiligheid vanuit de gemeentelijke organisatie.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2024
We integreren het ENSIA-proces in de organisatie. Hierdoor leggen we verantwoording af over onze informatieveiligheid.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit. Dit vraagt inzet van verschillende teams, zoals P&O, inkoop en ICT.	Vanaf 2023
We voeren DPIA's uit (controle kritische processen).	P.M.	Continu
We stellen digitale veiligheid voor als prioriteit in het door de raad vast te stellen Integraal Veiligheidsplan (IVP 2023 – 2026). De aanpak wordt verder concreet gemaakt in het uitvoeringsplan.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2023

9.6 <i>"Met toezicht, handhaving en met buurtbemiddeling zetten we ons in voor een leefbaar, veilig en gezond Rhenen. We richten ons op het vergroten van de weerbaarheid en verdraagzaamheid van inwoners. Dit doen we door samen in gesprek te gaan en naar oplossingen te zoeken. Waar nodig schuwen we handhavend optreden niet."</i> 9.8 <i>"We zorgen ervoor dat onze handhavers steeds goed opgeleid zijn voor hun moeilijke en veranderende taak."</i> 9.9 <i>"In het jaarlijks handhavingsprogramma bepalen we waar we prioriteiten leggen, dat zorgt ervoor dat we wendbaar blijven."</i>		
We maken een nieuw handhavingsbeleid met aandacht voor toezicht, handhaving en buurtbemiddeling.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2023
We zorgen ervoor dat handhavers en toezichters goed zijn opgeleid en bereiden onze formatie van boa's uit. De extra inzet heeft groene en blauwe taken (denk o.a. aan controle op loslopende honden in Kwinteloijen of afvaldumpingen in het buitengebied).	€50.000 structureel	Vanaf 2023
We handhaven op de APV, Alcoholwet en voeren Bibob-onderzoeken uit.	€10.000 per jaar	Vanaf 2023
We gaan aan de slag met de aanbevelingen uit de evaluatie van de jaarwisseling 2021-2022. We maken jaarlijks een plan van	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu

aanpak voor de jaarwisseling waarbij we de evaluatie van het voorgaande jaar betrekken.		

9.10 "We zorgen voor een openbare ruimte die bijdraagt aan het veiligheidsgevoel."		
We onderzoeken vanuit de teams veiligheid en OW hoe we de openbare ruimte veiliger kunnen inrichten. Voorbeeld: industrieterrein Remmerden.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit. Hiervoor is ook inzet van andere teams nodig.	2023
We herijken het beeldkwaliteitsbeleid. Hierin komt onder andere aandacht voor het veilig inrichten van de openbare ruimte. Dit is een concrete uitwerking van de Toekomstvisie op Rhenen 2035 (1.6), het klimaatbestendig maken van de openbare ruimte (3.13), het stimuleren van een stevige sociale basis in alle kernen (5.2), het werken aan een veilige leefomgeving en een omgeving die uitnodigt om te ontmoeten (6.2) en bewegen en het stimuleren van inwoners om van het lokale vrijetijdsaanbod te genieten (7.1)	2024: €20.000 Hiervoor is ook inzet van andere teams nodig.	2024

10. Financiën

Een gezonde financiële huishouding is cruciaal om te kunnen investeren in de samenleving. Het gemeentelijk huishoudboekje moet dus op orde zijn. Rhenen heeft een solide financiële positie. Ook de komende jaren blijven we daarop sturen. De middelen die we van het Rijk ontvangen zijn minder voorspelbaar. Voorbeelden hiervan zijn: de invoering van de Omgevingswet, de herijking van het gemeentefonds en de toekomst van de opschalingskorting. Verder stelt het Rijk de komende jaren voor langdurige en omvangrijke opgaven zoals de energie- en warmtetransitie alleen tijdelijke middelen beschikbaar. Ook verkent het Rijk de mogelijkheden om het belastinggebied voor gemeenten vanaf 2026 te vergroten. Wij volgen al deze ontwikkelingen nauwlettend en anticiperen hierop.

Doelen: wat willen we bereiken?

1. Rhenen is een duurzaam financieel gezonde gemeente.

Indicatoren bij dit thema:

- De gemiddelde WOZ-waarde van woningen.
- Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden: het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
- Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.

Reguliere activiteiten

Jaarlijks stellen we de Perspectiefnota, Voor- en Najaarsrapportage en de Jaarstukken op. Verder maken we verordeningen zoals de financiële verordening en beleidsnotities zoals de nota's reserves en voorzieningen, investerings- en afschrijvingsbeleid en het risicobeleid en inkoopbeleid. Dit vertaalt zich in een structureel sluitende begroting, voldoende weerstands-capaciteit om de risico's op te vangen en een acceptabele schuldenpositie.

Uit het coalitieakkoord:

10.1 "Als de financiële contouren duidelijk worden voor 2026 en ombuigingen blijken noodzakelijk dan komen we met concrete plannen en maatregelen."

Acties in programma:	Extra middelen nodig?	Planning
Afhankelijk van de grootte van een eventuele ombuiging kan het binnen de bestaande capaciteit of moet er projectmatig versterking komen.	P.M.	Afhankelijk van financiële positie

10.2 "De gelden die we vanuit het Rijk krijgen voor het realiseren van de opgaven op het gebied van Duurzaamheid en Woningbouw worden toegevoegd aan een (bestemmings)reserve."

De reserves kunnen aangevuld worden met fondsen en subsidies die hiervoor beschikbaar zijn. De middelen die bij de jaarrekening niet zijn uitgegeven voor deze opgaven worden ook aan deze bestemmingsreserves toegevoegd.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	-

10.3 <i>"Wij streven naar een gematigde ontwikkeling van de belastingdruk voor onze inwoners."</i>		
We houden rekening met het gewogen inflatiepercentage (inclusief een nacalculatie van het jaar ervoor). Bij de OZB-tarieven geldt dat de waardeontwikkeling op de tarieven wordt gecorrigeerd. We hebben de ambitie om de woonlasten niet te verhogen tot 2026. Dit doen we door de woonlasten te dempen bij de vaststelling van de begroting.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu
We hebben de ambitie om onze schuldenlast te verlagen. We willen hiervoor de incidentele middelen die over zijn (het jaarresultaat) inzetten. Een uitzondering hierop zijn de middelen voor duurzaamheids- en woon-ambities. Deze middelen kunnen namelijk meegenomen worden naar een volgend jaar als ze nog niet gebruikt zijn. Zie 10.2.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu
Het Rijk wil in 2025 voorstellen doen voor verruiming van lokaal belastinggebied. In 2025 moeten we hier keuzes in maken.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2025

10.4 <i>"De leges en bestemmingsheffingen (riolering en afval) zijn 100% kostendekkend."</i>		
We onderzoeken de mogelijkheden om de tarieven voor de leges en de bestemmingsheffingen stapsgewijs te verhogen naar 100% kostendekking. De tarieven dienen daarbij op een maatschappelijk aanvaardbaar niveau te blijven.	€25.000	2024

10.5 <i>"Wij zetten ons richting de Rijksoverheid in voor het krijgen van realistische en voorspelbare middelen."</i>		
Daarvoor maken wij gebruik van onze netwerken. Een voorbeeld is het regionale overleg met de portefeuillehouders financiën in de provincie.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	-

10.6 <i>"Bij de planning- en controlcyclus zetten wij in op de verdere transparantie en overzichtelijkheid."</i>		
We bouwen de budgetten opnieuw op (Zero Based Begroten-traject)	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2023 - 2024

We onderzoeken welke hoogwaardige actuele (financiële) informatievoorziening bestuurlijk gewenst is, hoe dat gerealiseerd kan worden en wat daarvoor nodig is.	P.M.	2025-2026
We werken aan het verder optimaliseren van processen en werkwijzen zoals het verder verkorten van de doorlooptijd van P&C-producten en een meer integrale aanpak.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2024
We onderzoeken het huidige aantal rapportages en rapportagemomenten.	Deze activiteit voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	2025

10.7 "Bij het opstellen van beleid nemen wij indicatoren op om de effectiviteit (maatschappelijke impact) en de efficiency te kunnen meten."

5.13 "We gaan monitoren op indicatoren en sturen op maatschappelijke effecten en resultaten"

Dat betekent dat aan het begin, bij elke bestuursopdracht, nagedacht moet worden over indicatoren en de beschikbaarheid van informatie. Vanuit de Organisatievisie is dit al in gang gezet, hier zijn we de komende jaren nog mee bezig.	Deze activiteit (bijvoorbeeld opleiding) voeren we uit met bestaande middelen en capaciteit.	Continu